

Besluitvorming Raad

Onderwerp Wilhelminaoord

Actualisatie Nota Omgevingskwaliteit Frederiksoord-

Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-008714
Datum voorstel	30 april 2025
Portefeuillehouder	R. den Hollander

Beslispunten

De geactualiseerde nota omgevingskwaliteit Frederiksoord-Wilhelminaoord vast te stellen

Kosten, baten en dekking

De actualisatie heeft plaatsgevonden binnen het daarvoor beschikbare budget voor beleidsontwikkeling.

Inleiding

Sinds 2021 zijn de voormalige landbouwkoloniën Frederiksoord en Wilhelminaoord ingeschreven als UNESCO Werelderfgoed. Met het in werking treden van de Omgevingswet (2024) is ook het nieuwe, beschermende ruimtelijke regime voor UNESCO Werelderfgoederen in Nederland van kracht geworden. In navolging van de actualisatie van de Nota Omgevingskwaliteit van de gemeente Westerveld, moet ook het welstandbeleid binnen de Koloniën van Weldadigheid in de gemeente Westerveld, aangepast worden. Deze actualisatieslag dient tevens om voor initiatiefnemers in het gebied tot duidelijke welstandkaders en op onderdelen, tot versoepelingen te komen. Het vaststellen van (geactualiseerd) welstandbeleid (Omgevingskwaliteit) is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Beoogd effect

De geactualiseerde nota omgevingskwaliteit biedt een duidelijker kader voor initiatiefnemers op het gebied van aanpassingen ten gevolge van de energietransitie (zoals plaatsing zonnepanelen en buitenunits voor warmtepompen, airconditioning en zonnewering bij koloniewoningen). Binnen de kern Wilhelminaoord is het welstandtoezicht versoepeld: in het UNESCO register is de kern van Wilhelminaoord aangewezen als zogenaamde bufferzone (gebrek aan de Outstanding Universal Values die kenmerkend zijn voor het UNESCO Werelderfgoed) wat zal bijdragen aan een duurzaam draagvlak voor de omgevingskwaliteit. Voorwaarden voor het positief instemmen met de UNESCO Werelderfgoedstatus is dat dit niet gaat leiden tot verzwaring van wet- en regelgeving voor inwoners en ondernemers in het gebied. Deze actualisatie komt hieraan tegemoet.

Argumenten

Met de actualisatie is ook het welstandbeleid binnen het UNESCO Werelderfgoed in onze gemeente Omgevingswet-proof.

Kanttekeningen

De provincie Drenthe is siteholder van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid in Nederland. Vanuit die taak werkt de provincie Drenthe aan een kader met betrekking tot voorwaarden waaraan ruimtelijke kwaliteit in het werelderfgoed moet voldoen. Vanwege het maatschappelijk belang met betrekking tot vragen uit de samenleving over ruimtelijke kwaliteit in Frederiksoord-Wilhelminaoord hebben wij besloten dit kader niet af te wachten. De provincie is vanuit het Breed Erfgoedoverleg Frederiksoord betrokken bij het opstellen van deze actualisatie en heeft zowel schriftelijk als mondeling op de inhoud gereageerd.

Communicatie

Na vaststelling door de raad zal de geactualiseerde nota omgevingskwaliteit gepubliceerd moeten worden.

Inwonersparticipatie

Hoe worden inwoners en andere belangstellenden betrokken in dit proces

Via de Stakeholdersklankbord Oorden en Parten en het Breed Erfgoedoverleg is het ontwerp van de actualisatie gesondeerd bij initiatiefnemers en inwoners in het gebied wat resulteerde tot aanpassingen in de nu voorliggende nota (o.a. onder voorwaarden plaatsing zonnepanelen op daken en toestaan zonnewering bij koloniewoningen). Tijdens het Koloniecafé (inwonersbijeenkomst) van 4 juli 2024 zijn inwoners opgeroepen om bij behoefte, input te leveren voor de actualisatie. Hier is gebruik van gemaakt.

Waarom vindt inwonersparticipatie op deze manier plaats

UNESCO stelt draagvlak door participatie als belangrijke eis; De rijksoverheid zit dit als uitwerking van het Europese Verdrag van Faro (Erfgoedparticipatie); een werkwijze die de gemeente Westerveld uit wil dragen.

Wat is het niveau van de participatie

Een combinatie van informeren, raadplegen, adviseren en coproduceren

Wanneer vindt participatie plaats

Participatietraject is gestart na het Koloniecafé van 4 juli 2024 en inmiddels voltooid en heeft ook tot aanpassingen van deze actualisatie geleid.

Bijdrage aan Global Goals (SDG)

Betaalbare en duurzame energie

De oude nota voorzag (nog) niet in de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie. Met de actualisatie is nu een inhaalslag gemaakt.

Industrie, innovatie en infrastructuur

De Koloniën van Weldadigheid zijn van oudsher autarkisch (zelfvoorzienend). Nieuwe technieken zoals warmtebuffers en biobased isoleren, worden hier al op een grote schaal toegepast.

Duurzame steden en gemeenschappen

Zie hiervoor

Partnerschappen om de doelen te bereiken

Via het Europees Erfgoedlabel, het Platform Werelderfgoed in Nederland en onze (internationale-) koloniepartners in Nederland en België

Bijlage(n)

Nota Omgevingskwaliteit Frederiksoord-Wilhelminaoord (Openbaar)

RAADSBESLUIT

Onderwerp	Actualisatie Nota Omgevingskwaliteit Frederiksoord-Wilhelminaoord
Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-008714
Datum voorstel college	30 april 2025

**De raad van de gemeente Westerveld,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders,**

BESLUIT

De geactualiseerde nota omgevingskwaliteit Frederiksoord-Wilhelminaoord vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering.
Datum:

Namens de gemeenteraad van Westerveld,

Griffier
R. Weernekens

Voorzitter
J. Spoelstra